

Handläggare
Pernilla Sundström
Telefon: 08-508 33 113

Till
Utbildningsnämnden
2014-04-10

Förbättra studieron i stadens skolor

Svar på skrivelse från Lotta Edholm (FP), Marcus Nordström (M), Karin Ernlund (C) och Ella Bohlin (KD).

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Anders Carstorp
Utbildningsdirektör

Håkan Edman
Grundskoledirektör

Jan Holmqvist
Gymnasiedirektör

Sammanfattning

Lotta Edholm (FP), Marcus Nordström (M), Karin Ernlund (C) och Ella Bohlin (KD) konstaterar i en gemensam skrivelse till utbildningsnämnden att ett lugnt och tryggt klassrum, där studiero råder, är en förutsättning för lärande. Så ser det inte ut i alla klassrum i stadens skolor och i 2012 års PISA-rapport framhålls att klassrumsklimatet i Sverige är bland det stökigaste i hela OECD-området. Förvaltningen får bland annat i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder och insatser för att förbättra studieron i stadens skolor.

Det förväntade resultatet av förvaltningens insatser är att skolornas systematik i arbetet med studiemiljön stärks och att elevinflytandet i dessa frågor ökar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samråd med gymnasieavdelningen. Rådet för funktionshinderfrågor har beretts möjlighet att lämna synpunkter.

Bakgrund/Ärendet

I skrivelsen från Lotta Edholm (FP), Marcus Nordström (M), Karin Ernlund (C) och Ella Bohlin (KD) ges utbildningsförvaltningen i uppdrag att:

1. Säkerställa att riktlinjerna för ”Trygghet och studiero” är relevanta och fungerar som ett stöd i stadens skolor.
2. Säkerställa att samtliga av stadens skolor har tydliga lokala ordningsregler som är framtagna i samarbete med och väl förankrade hos elever, personal och föräldrar.
3. Säkerställa att samtliga av stadens skolor bedriver ett gediget värdegrundsarbete och har fungerande evidensbaserade rutiner och strategier för att motverka mobbning och kränkande behandling.
4. Återkomma till nämnden, senast i april månad, med förslag på insatser och åtgärder som kan förbättra tryggheten och studiemiljön i stadens skolor.

Brukarundersökningen

Staden genomför årligen en brukarundersökning i förskoleklass, årskurs två, fem, åtta samt årskurs två i gymnasiet. På frågan om att kunna arbeta i lugn och ro på lektionerna svarar 53 % av eleverna i årskurs åtta att de kan det. Av dessa är 55 % pojkar och 50 % flickor. Bryter man ner statistiken på skolnivå och klassnivå uppträder väldigt skiftande bilder. I en skola i Bromma uppgav 48 % av pojkarna i årskurs åtta 2013 att de kunde arbeta i lugn och ro på lektionerna, medan endast 20 % av flickorna upplevde studiero. I en skola på Södermalm upplevde 71 % av flickorna studiero och endast 39 % av pojkarna. Detta innebär att såväl grund- som gymnasieskolor alltid behöver analysera statistiken könsuppdelat och på klassnivå tillsammans med eleverna för att kunna sätta in relevanta åtgärder där de verkligen behövs. De skolor som gjort detta med gott resultat, exempelvis Kungsholmens gymnasium och Hotell- och restaurangskolan, kommer att synliggöras som goda exempel.

Förvaltningens synpunkter

1. Riktlinjer för trygghet och studiero

I oktober 2012 reviderades utbildningsförvaltningen riktlinjer för trygghet och studiero i enlighet med den nya skollagen. Sedan dess har förvaltningen sett över materialet och kommer under tidiga hösten 2014 att arbeta om det till ett lättillgängligt

webbtidningsformat. Webbtidningen kommer att innehålla direktlänkar till lagparagrafer, blanketter och myndighetsinformation. I materialet finns även information riktad till elever om lärares befogenheter och om disciplinära åtgärder. Förvaltningen kommer att sprida materialet till skolorna via Pedagog Stockholm och nyhetsbrevet Fredag.

2. Ordningsregler

I samband med de årliga resultatdialogerna mellan förvaltning och skolledning kommer respektive gymnasie- och grundskolechef att följa upp skolornas arbete med ordningsregler. Förvaltningen kommer att säkerställa att alla skolor har tydliga, fungerande ordningsregler och att dessa är framtagna i samarbete med och väl förankrade med elever, personal och föräldrar.

Ledarskap i klassrummet

Sedan ett par år tillbaka erbjuder utbildningsförvaltningen stöd till lärare i form av lärarcoacher. Coachernas primära uppdrag har varit att utgöra ett ämnesdidaktiskt stöd, men allt fler lärare efterfrågar stöd när det gäller ledarskapet i klassrummet. Enheten skolstöd på avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa erbjuder kontinuerligt fortbildningen ”Stärk ditt ledarskap i klassrummet”. Genom observation av läraren, den enskilda eleven samt gruppdynamiken kan styrkor och svagheter i lärmiljön identifieras. Lärarna och skolledning erhåller feedback på såväl organisations-, grupp- som individnivå. Observationerna görs av specialpedagog samt skolkurator.

3. Evidensbaserat arbete mot kränkande behandling

I juni 2011 gav regeringen Skolverket ett förnyat uppdrag att stärka skolans värdegrund och arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Skolverket fortsätter inom ramen för uppdraget att erbjuda fortbildning samt att sprida information om beprövade metoder i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Den enskilt viktigaste faktorn för ett framgångsrikt arbete mot diskriminering och kränkande behandling är en god systematik på skolan och detta blir också utgångspunkten i förvaltningens arbete.

Struktur för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Utbildningsförvaltningen genomför en årlig granskning av grundskolornas planer mot diskriminering och kränkande behandling. Resultatet av denna tillsammans med aktuell statistik över inspektions- och anmälningsärenden sammanställs i en rapport till varje grundskoleområde. I rapporten anges vilka utvecklingsområden som finns i respektive område och förslag till åtgärder presenteras. Utifrån gemensamma utvecklingsområden

skraddarsys kompetensutveckling för skolledare och andra nyckelpersoner inom ramarna för chefsenhetens Ledarakademi. Där erbjuds två halvdagskurser per termin.

Vidare erbjuds rektorer handledning i mindre grupper tillsammans med sakkunniga handläggare på utbildningsförvaltningen. Stödmaterial och riktlinjer publiceras på Pedagog Stockholms sidor om likabehandling, trygghet och studiero tillsammans med omvärldsbevakning och goda exempel från stadens skolor.

Sammantaget förväntas förvaltningens struktur för arbetet leda till att skolornas planer mot diskriminering och kränkande behandling uppfyller författningarnas krav, att färre skolinspektionsanmälningar leder till kritik och att skolorna har nödvändiga kunskaper för att erbjuda en trygg verksamhet.

4. Åtgärder för att förbättra studieron i stadens skolor

Utbildningsförvaltningen genomför nu ett omfattande utvecklingsarbete för att stärka skolornas systematiska arbete för ökad trygghet och studiero. Förvaltningen kommer att sammanställa en kunskapsöversikt som sedan ligger till grund för fortbildning inom ramarna för chefsenhetens Ledarakademi. Forskningsartiklar och goda exempel kommer att sammanställas på Pedagog Stockholms sidor om trygghet och studiero. Till kunskapsöversikten bidrar uppföljningsenhetens externa utvärderare, stadens lärarcoacher, grundskole- och gymnasieavdelningen samt elever i grund- och gymnasieskolan.

Förväntat resultat av insatserna är att stadens skolor analyserar brukarundersökningens frågor klassvis och uppdelat på kön, att skolor tar elever till hjälp i analysen av resultatet och att skolor formulerar åtaganden och/eller relevanta arbetsätt i arbetsplanen. Effekter hos målgruppen kommer att mätas kvantitativt i brukarundersökningen och kvalitativt genom kvalitetsredovisningen och genom de externa utvärderarnas klassrumsobservationer.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Bilagor

1. Förbättra studieron i stadens skolor. Skrivelse till utbildningsnämnden 2014-01-16
2. Programlogik, Förbättra studieron i stadens skolor